

Іноземцям лекції читають досвідчені професори кафедри або доценти. Це полегшує студентам розуміння викладеного матеріалу й дає можливість ознайомитися з новітніми науковими даними, відсутніми в підручниках і навчальних посібниках. Такий результат досягається також за допомогою широкого застосування демонстраційного матеріалу (мультимедійних файлів, слайдів, кінофільмів і табличного матеріалу).

Підвищення якості викладання безпосередньо пов'язане з досить відповідальним підбором кваліфікованого викладацького складу. На кафедрі це два доктори наук (професори), шість кандидатів наук (чотири доценти, старший викладач і асистент). Висока професійна підготовка, великий досвід і відповідальність професорсько-викладацького складу дозволяють проводити навчальний процес на високому навчально-методичному рівні.

Слід зазначити, що, викладачі, які проводять заняття англійською мовою, повинні мати можливість систематично підвищувати свій рівень володіння мовою шляхом проходження відповідних курсів, стажування за кордоном в англomовних країнах, участі з метою обміну досвідом у конференціях, присвячених особливостям викладання іноземною мовою.

Таким чином, навчання іноземців має орієнтуватися на педагогічні методи й засоби, які були б зрозумілі представникам різних національностей, а також не знижували б якості навчання студентів. При цьому необхідно зберігати головну мету навчання - забезпечення якісної підготовки фахівців, затребуваних на національному та міжнародному ринку праці.

Література:

1. Гладуш В.А. Педагогіка вищої школи : теорія, практика, історія : навч. посіб. / В.А. Гладуш, Г.І. Лисенко. – Дніпропетровськ, 2014. – 416 с.
2. Шостка В.И. Роль и значение современного образования в формировании интеллектуального человека будущего / В.И. Шостка, Ю.М. Дубинянский // Современные проблемы науки и образования. – Харьков : Укр.Ассоц. "Жінки в науці та освіті", Харьковский нац. ун-т им. В. Н. Каразина. – 2012. – С. 7–19.
3. Шамраев С.Н. Некоторые особенности преподавания урологии иностранным студентам в Донецком национальном медицинском университете / С.Н. Шамраев, А.Г. Кривобок, Ю.А. Виненцов и др. // Питання експериментальної та клінічної медицини : зб. статей, 2011, В. 15, Т. 2. – С. 176–183.
4. Наволокова Н.П. Характеристика педагогічних технологій / Н.П. Наволокова// Біологія. – Харків : ТОВ Видавнича група "Основа", 2014. – № 15. – С. 2–8.

ОЦІНКА ФАКТОРІВ, ЩО ВПЛИВАЮТЬ НА ЯКІСТЬ ПЕДАГОГІЧНОГО ПРОЦЕСУ В ОСВІТЬОМУ ПРОСТОРІ

Запара П.С., Федотова О.Л., Мовчан О.В.

Освіта є найважливішим фактором, який впливає на суспільство. Джон Дьюї, відомий прогресивний педагог, вважав, що освіта – один з основних методів соціального прогресу й реформ [1].

Класична медична освіта ХХ століття будувалася на безпосередній передачі знань від учителя до учнів і як один з головних інструментів застосовувала лекції та навчання "біля ліжка" хворого, що не задовольняє вимогам сьогодення. Модернізація вітчизняної вищої професійної освіти характеризується переорієнтацією її на особистісну парадигму і пріоритет компетентного підходу.

Особливостями цього процесу є: орієнтація на того, хто навчається, як на головну цінність і мету виховання (аксіологічний підхід); розвиток в особистості її суб'єктивних якостей та індивідуальності (особистісний підхід); мотивація до залучення до світу культури (культурологічний підхід); пробудження творчого потенціалу особистості (діяльнісний підхід); стимулювання студентів до самостійного вирішення власних життєвих завдань, у тому числі тих, що стосуються професійної діяльності, соціуму та ін. (синергетичний підхід) [3].

Метою та завданням даної публікації є висвітлення факторів і підходів, що сприяють підвищенню якості й продуктивності організації позааудиторної та аудиторної роботи викладача зі студентами медичних вузів.

На думку великої кількості науково-педагогічних працівників, для вдосконалення й активізації навчального процесу у вищій школі велике значення має облік особливостей навчання у ВНЗ, який вимагає зміни студентських стереотипів щодо навчальної роботи, що склалися в школі, та озброєння новими вміннями й навичками навчально-пізнавальної діяльності [2]. Одним із значущих компонентів стратегії перебудови професійної освіти стало широке впровадження в навчальний процес активних форм навчання, які охоплюють усі види аудиторних і позааудиторних занять зі студентами [4].

Розглянемо процес викладання більш докладно. Окремі фактори є невід'ємною частиною навчального процесу і роблять його успішним. До них належать:

- соціально-психологічний клімат;
- мотивація;
- рефлексивне викладання;
- активізація студентів.

Соціально-психологічний клімат. Під час формальної і неформальної взаємодії зі студентами викладач створює атмосферу, що визначає, як студенти почуваються психологічно, а також ставляться до навчання. Атмосфера або клімат, безумовно, впливає на студентів. Так, Дуглас Мак Гергор (1960) описав Теорію Х і Теорію Y щодо клімату в менеджменті. Біггс і Тан (2003: 37–39) застосували цю теорію в освіті. Згідно з Теорією Х, студентам не слід довіряти, вони в принципі не хочуть вчитися і будуть при нагоді намагатися обдурити. Студентам слід чітко пояснювати, що потрібно робити і вчити, відвідуваність повинна перевірятися на кожній лекції, за ходом екзамену варто уважно стежити. Такий клімат викликає негативні відчуття як у викладача, так і в студентів і як наслідок є причиною поверхневого навчання. Відповідно до теорії Y, студенти досягають найкращих результатів, коли вони мають свободу і можливість висловлювати власні судження. Відвідування лекцій не є обов'язковим. Активно застосовуються такі форми роботи, як домашні іспити й оцінка однолітків.

Мотивація є важливим аспектом як для студентів, так і для викладачів. Немає студентів без мотивації: усі вони хочуть досягти чогось. Тому завдання викладача полягає в тому, щоб зацікавити студентів. На думку названих вище авторів, на зацікавлення студентів у виконанні будь-якої роботи або здійсненні будь-якого виду діяльності вказують два чинники:

1. Те, що студенти роблять, є важливим, тобто має певну цінність.
2. Студенти повинні вірити в успіх і досягнення мети під час виконання завдання.

Наведемо приклади стандартних помилкових фраз викладача, що знижують мотивацію студентів до навчання: "Цей розділ не є важливою частиною курсу, але ми все одно повинні пройти цей матеріал" або "Ця частина курсу є досить складною, але студенти університету мають впоратися. Вища освіта не для тих, хто не розуміє". Коментуючи результати й оцінки, викладач повинен зважувати і продумувати те, що він має на увазі.

Порівняйте зауваження викладача студенту, який впорався із завданням: "Ти добре розумієшся на цій темі, чи не так?" і "Цього разу тобі пощастило". Студент, який не впорався із завданням, отримав наступні коментарі: "Це було важке завдання, але якщо ти додаси більше зусиль, усе вийде правильно" або "Як завжди, ти не зробив того, що було потрібно для вирішення". Даючи негативну оцінку, ми "вбиваємо" інтерес і мотивацію. Так що ключ до успішної мотивації полягає в тому, щоб не позбавляти студентів упевненості в собі, а показати, що навчання і наукова діяльність є значущими і корисними. Якщо вони не зацікавляться, то ніколи не будуть мотивовані вивчати цей предмет або питання.

Рефлексивне викладання полягає в тому, що педагог постійно замислюється над тим, як поліпшити свою роботу. Основними характеристиками, що визначають "хорошого вчителя", на думку студентів, є об'єктивність, знання і різноманітність методів викладання. Педагог повинен постійно рефлексувати над своєю діяльністю. При виникненні проблем зі студентами не слід звинувачувати тільки їх: слід подумати над тим, що може бути причиною цих проблем. Викладання – це індивідуальна робота, і кожен учитель має виробляти власні рішення, беручи до уваги специфіку предмета, рівень студентів та ін.

Активізація. Сучасний викладач університету повинен відмовлятися від так званої "традиційної точки зору" на свою роботу, що формулюється приблизно в такий спосіб: "Я вчитав усі лекції, дав усі необхідні інструкції студентам, вони мають книги, і це не моя справа, яким чином вони будуть готові до іспиту". Те, про що ми говоримо зараз - це підхід, орієнтований на студента, у якому відправною точкою є питання "Що роблять студенти? Як вони вчать?", "Як проходить процес навчання?".

Щоб активувати студентів, їм потрібно показати цінність і важливість того, що вони роблять, поставити чіткі цілі тощо. Ще один ключовий фактор – це змусити їх зрозуміти те, що вони вивчають, і навчити застосовувати набуті знання на практиці.

Література:

1. Носов Н.А. Виртуальная психология / Н.А. Носов. – Москва, 2000.
2. Давыдов В.В. Теория развивающего обучения / В.В. Давыдов. – Москва : Интор, 1996. – 544 с.
3. Булин-Соколова Е.И. Будущее педагогическое образование. Направление движения и первые практические шаги / Е.И. Булин-Соколова, А.С. Обухов, А.Л. Семенов // Психологическая наука и образование. – 2014. – Т. 19, № 3. – С. 207–226.
4. Обухов А.С. Развитие исследовательской деятельности учащихся / А.С. Обухов. – 2-е изд., перераб. и доп. – Москва : Национальный книжный центр, 2015. – 280 с.